

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 maja 2021 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Renata Lech

Protokolant: sekretarz sądowy Daria Bernacka

po rozpoznaniu w dniu 21 maja 2021r. w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z powództwa **B. K.**

przeciwko (...) **Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.**

o zadośćuczynienie, odszkodowanie i ustalenie odpowiedzialności na przyszłość

1. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz **powódki B. K.** kwotę **117.500,00 zł** (sto siedemnaście tysięcy pięćset złotych) **tytułem zadośćuczynienia** z odsetkami ustawowymi za opóźnienie:
  - a) od kwoty 60.000,00 zł (sześćdziesiąt tysięcy złotych) od dnia 12 lipca 2018r. do dnia zapłaty,
  - b) od kwoty 57.500,00 zł (pięćdziesiąt siedem tysięcy pięćset złotych) od dnia 28 lutego 2020r. do dnia zapłaty;
2. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz **powódki B. K.** kwotę **1.268,00 zł** (jeden tysiąc dwieście sześćdziesiąt osiem złotych) tytułem **odszkodowania** z odsetkami ustawowymi za opóźnienie:
  - a) od kwoty 1.108,00 zł (jeden tysiąc sto osiem złotych) od dnia 24 września 2018r. do dnia zapłaty.
  - b) od kwoty 160,00 zł (sto sześćdziesiąt złotych) od dnia 28 lutego 2020r. do dnia zapłaty;
3. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz **powódki B. K.** kwotę **1.890,00 zł** (jeden tysiąc osiemset dziewięćdziesiąt złotych) **tytułem skapitalizowanej renty w związku z koniecznością opieki osoby trzeciej** z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 28 lutego 2020r. do dnia zapłaty;
4. oddala powództwo w pozostałej części;
5. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powódki B. K. kwotę 5.498,00 zł (pięć tysięcy czterysta dziewięćdziesiąt osiem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;
6. nakazuje pobrać od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim kwotę 6.275,80 zł (sześć tysięcy dwieście siedemdziesiąt pięć złotych 80/100) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

SSO Renata Lech

Sygn. akt I C 220/21

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 24 września 2018 roku skierowanym do Sądu Rejonowego w Radomsku powódka **B. K.**, reprezentowana przez pełnomocnika radcę prawnego K. W., wносиła o zasądzenie od pozwanego (...) **S.A. z siedzibą w W.** na jej rzecz **kwoty 15.000,00 złotych tytułem zadośćuczynienia** za krzywdę w związku z wypadkiem komunikacyjnym z dnia 31 marca 2018r. wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 12 lipca 2018 roku do dnia zapłaty oraz kwoty **1.108,00 złotych** z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty **tytułem odszkodowania** oraz zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych (k. 4-7).

Pozwany (...) S.A. z **siedzibą w W.** reprezentowany przez pełnomocnika radcę prawnego J. Ż., wносиł o oddalenie powództwa, zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pozwany podniósł, iż co do zasady uznał swoją odpowiedzialność i wypłacił na rzecz powódki, zgodnie z decyzją z dnia 9 lipca 2018 roku, kwotę 40.000 zł tytułem zadośćuczynienia, kwotę 600,00 zł odszkodowania za zniszczone rzeczy osobiste oraz kwotę 34,99 zł tytułem zwrotu kosztów leczenia i wypłacone kwoty, w jego ocenie, spełniają już funkcje kompensacyjne i są adekwatne do rozmiaru doznanej krzywdy. Pozwany kwestionował pozostałe dochodzone roszczenia (k. 30-31).

W piśmie procesowym z dnia 4 lutego 2020 roku pełnomocnik powódki rozszerzył żądanie pozwu i wносиł ostatecznie o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki:

- **kwoty 117.500,00 złotych tytułem zadośćuczynienia** wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 45.000,00 zł od dnia 12 lipca 2018r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 57.500,00 zł od dnia doręczenia pozwanemu pisma rozszerzającego żądanie pozwu do dnia zapłaty;

- **kwoty 1.268,00 zł tytułem odszkodowania** z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 1.108,00 zł od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty oraz od kwoty 160,00 zł od dnia doręczenia pozwanemu pisma rozszerzającego żądanie pozwu do dnia zapłaty;

- **kwoty 1.890,00 zł** tytułem skapitalizowanej renty należnej w związku z koniecznością korzystania z opieki osób trzecich z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia pozwanemu pisma rozszerzającego żądanie pozwu do dnia zapłaty (k. 90-91).

W następstwie rozszerzenia powództwa postanowieniem z dnia 26 listopad 2020r. Sąd Rejonowy w Radomsku stwierdził swoją niewłaściwość rzeczową i przekazał niniejszą sprawę do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Piotrkowie Trybunalskim (k. 109).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 31 marca 2018 roku doszło do wypadku komunikacyjnego, w którym poszkodowana została powódka. B. K. podróżowała jako pasażerka samochodem osobowym marki V. (...), który został uderzony w tył przez pojazd ciężarowy V. o numerze rejestracyjnym (...).

Sprawca wypadku, kierujący pojazdem ciężarowym, w dacie zdarzenia posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w pozwanym (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W..

(dowód: okoliczności bezsporne)

Z miejsca wypadku powódka została przewieziona do Szpitala Wojewódzkiego w S., gdzie przyjęto ją do leczenia w Oddziale Neurochirurgicznym. Tam leczono ją farmakologicznie oraz przeprowadzono zabieg trepanacji czaszki i usunięcia krwaka przymózgowego. Do domu została wypisana w dniu 16 kwietnia 2018r. Powódka kontynuowała leczenie w Poradni Neurochirurgicznej w R.. Do połowy czerwca 2018r. powódka przebywała na zwolnieniu lekarskim.

Podczas przedmiotowego zdarzenia drogowego powódka doznała urazu czaszkowo-mózgowego ze złamaniem prawej kości potylicznej, ze stłuczeniem mózgu w obrębie płata czołowego lewego oraz niewielkim krwakiem przymózgowym – nadtwardówkowym zlokalizowanym w okolicy potylicznej, rany tłuczonej i krwaka podczepcowego na potylicy, drobnej rany powieki górnej oka prawego, krwaka jamy bębenkowej prawej. Powódka uskarża się ponadto na zaburzenia pamięci oraz zaburzenia węchu i smaku.

Trwały uszczerbek na zdrowiu powódki, będący następstwem obrażeń chirurgicznych i neurochirurgicznych, wynosi łącznie 13%, w tym: szczelina złamania kości potylicznej – 5% trwałego uszczerbku na zdrowiu, potrepanacyjny ubytek kości potylicznej czaszki o średnicy do 2cm – 7% trwałego uszczerbku na zdrowiu, mało szpecąca blizna skóry głowy – 1% trwałego uszczerbku na zdrowiu.

Zakres cierpień powódki związanych z powyższymi obrażeniami był znaczny. Przez pierwsze 3-4 tygodnie po wypadku dolegliwości były intensywne, przez kolejne 3-4 tygodnie miały średnie nasilenie, a przez kolejne 4-6 tygodni miały mierne natężenie z tendencją do dalszego ustępowania.

Przez pierwsze 2 tygodnie po powrocie ze szpitala powódka wymagała opieki w wymiarze do 3 godzin dziennie, przez dalsze 4 tygodnie – 2 godziny dziennie, a przez kolejne 3 tygodnie – w wymiarze 1 godziny dziennie. Przez pierwsze 3-4 tygodnie matka powódki oraz jej partner wykonywali za powódkę wszystkie czynności domowe, przygotowywali posiłki, podawali, pomagali wstać i wykąpać się. W tym okresie powódka odczuwał jeszcze dość silne zawroty głowy, była osłabiona, nawet zasłabła po około 2 tygodniach od powrotu do domu. W późniejszym okresie powódka wymagała coraz mniej opieki, a więc typowej pomocy rodziny i zastępowania w niektórych czynnościach.

Stosowanie leków przeciwbólowych oraz leków poprawiających krążenie mózgowe i pamięć było uzasadnione. Stosowanie leków na zawroty głowy (B.) było konieczne. Stosownie maści na blizny było uzasadnione. Także zasadne było wykonanie kontrolnego badania CT głowy w czerwcu 2018r. Pozwolilo ocenić, czy powódka może wrócić do Holandii do pracy, którą wykonywała przed wypadkiem. Szacunkowy koszt tej terapii wynosi 600,00 zł.

(dowód: kopia dokumentacji medycznej, k. 11-19, k. 46-47, kopia zwolnień lekarskich, k. 20-23, opinia biegłego z zakresu chirurgii i neurochirurgii R. K., k. 38-42)

W następstwie wypadku komunikacyjnego powódka doznała także urazów w zakresie laryngologicznym: krwaka jamy bębenkowej prawej, pourazowy szum uszny w uchu prawym, przebyte pourazowe wstrząśnienie błędnika prawego z długotrwałymi zawrotami głowy. Długotrwały uszczerbek na zdrowiu spowodowany powyższymi urazami wynosi 20 %.

Pomimo stwierdzonego u powódki pourazowego krwaka jamy bębenkowej ucha prawego, nie doszło do uszkodzenia słuchu u powódki. Rokowania zdrowotne na przyszłość z punktu widzenia laryngologicznego są dobre. Powódka ma obecnie zachowaną funkcję obwodowego narządu przedsionkowego, tj. błędnika. Słuch jest wydolny społecznie. Szum uszny nie jest spowodowany trwałym uszkodzeniem komórek słuchowych ślimaka.

Z punktu widzenia laryngologicznego powódka ze względu na zgłaszane zawroty głowy wymagała okresowo pomocy innych osób w niektórych czynnościach dnia codziennego związanych z sięganiem po przedmioty na wysokości bądź wymagających gwałtownych zmian położenia głowy. Średnio ok. 2 godziny dziennie przez pierwsze dwa tygodnie po wypadku, a w okresie późniejszym – ok. 1 godziny dziennie przez dalsze 3 tygodnie.

(dowód: opinia biegłej z zakresu laryngologii i audiologii doc. dr hab. med. S. K., k. 35-41)

Z punktu widzenia neurologicznego powódka w następstwie wypadku z dnia 31 marca 2018r. doznała urazu czaszkowo- mózgowego ze złamaniem kości potylicznej prawej, krwakiem nadtwardówkowym prawej okolicy potylicznej, stłuczenia mózgu – lewego płata czołowego, krwakiem jamy bębenkowej prawej, raną tłuczoną okolicy potylicznej prawej.

Z przyczyn neurologicznych powódka doznała długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w łącznej wysokości 30 %, w tym: 5% z powodu pourazowych bóli głowy i zawrotów głowy, 5% z powodu utraty powonienia w następstwie uszkodzenia przedniego dołu czaszki i 20% z powodu padaczki pourazowej.

Dolegliwości bólowe związane z urazem głowy, zawroty i bóle głowy, miały duże nasilenie przez okres miesiąca po wypadku. Następnie przez kolejne dwa miesiące dolegliwości miały umiarkowane nasilenie. Jeszcze obecnie u powódki występują zawroty głowy i bóle głowy ale już o mniejszym nasileniu.

Utrudnienia i ograniczenia w życiu codziennym wynikały głównie z zawrotów głowy. Bliscy powódki pomagali jej w poruszaniu się po domu, kąpieli, przygotowywali dla niej posiłki. Powódka wymagała pomocy i opieki osób trzecich po 3 godziny dziennie przez 2 tygodnie, następnie – 2 godziny dziennie i 1 godzinę przez kolejny miesiąc.

Aktualny neurologiczny stan zdrowia powódki byłby dobry gdyby nie napad padaczki pourazowej, który po raz pierwszy wystąpił w dniu 19 października 2019r. Zostały włączone leki przeciwpadaczkowe i należy spodziewać się długiego leczenia. To w znacznym stopniu pogarsza rokowania powódki na przyszłość – zwłaszcza zdrowotne. Padaczka może ograniczyć możliwości zarobkowania powódki, nie będzie mogła prowadzić samochodu, pracować przy maszynach w ruchu, na wysokości, blisko źródeł ognia i wody. Rokowania w związku z tym, że jest to padaczka objawowa, związana z uszkodzeniem mózgu, jest niepewne. Podobnie niepewne rokowanie występuje co do odzyskania węchu. Zostały uszkodzone nerwy węchowe lub opuszka węchowa leżące na podstawie płatów czołowych.

Koszty leczenia, jakie poniosła powódka, to wydatek ok. 500 zł, obejmujący koszty leków przeciwbólowych, leków przeciw zawrotom głowy oraz koszt badania CT głowy. Leki przeciwpadaczkowe powódka otrzymuje bezpłatnie. Powódka powinna pozostawać pod stałą opieką neurologa.

Biorąc pod uwagę charakter doznanych przez powódkę obrażeń anosmia – zaburzenia węchu u powódki mają charakter ośrodkowy i związany z uszkodzeniem nerwu węchowego lub opuszki węchowej na podstawie mózgu. Potwierdzają to badania obrazowe po wypadku, w których opisano krwiak podtwardówkowy opływający przedni biegun lewego płata czołowego i wlewający się do przedniej części szczeliny międzypółkulowej, śladową ilość krwi w bruzdach podstawy prawego płata czołowego i w płacie czołowym lewym, drobne podkorowe ogniska krwotoczne w płacie czołowym lewym. Przy takiej lokalizacji zmian pourazowych uszkodzenie dróg węchowych przebiegających na podstawie mózgu jest wysoce prawdopodobne.

(dowód: opinia biegłej z zakresu neurologii A. P., k. 73-79, pisemna opinia uzupełniająca, k. 97-98)

Po opuszczeniu szpitala powódka wymagała pomocy, której udzielali jej partner i mama, miała bowiem mocne zawroty głowy, zdarzały się zasłabnięcia. Wychodząc z domu, powódka musiała być pod opieką. Przez pierwsze trzy miesiące po opuszczeniu szpitala powódka wymagała pomocy przy ubieraniu, kąpieli. Po tym czasie stała się bardziej sprawna, zaczęła wracać do pracy i funkcjonować samodzielnie. Nadal jednak z uwagi na utrzymujące się zawroty głowy nie mogła prowadzić pojazdów. Dopiero od niespełna roku może prowadzić samochód.

Do chwili obecnej utrzymują się u powódki skutki uszkodzenia mózgu w postaci utraty węchu i smaku. Powoduje to bardzo duży dyskomfort w codziennym funkcjonowaniu, chociażby w przygotowywaniu posiłków. Osłabienie tak podstawowych zmysłów wpływa także w istotny sposób na jakość życia powódki.

Aktualny stan zdrowia powódki byłby dobry gdyby nie napad padaczki pourazowej, który po raz pierwszy wystąpił w dniu 19 października 2019r. Od tego czasu powódka jest pod opieką neurologa i na przyjmuje leki przeciwpadaczkowe. Do kolejnego napadu padaczki nie doszło. J. powódka odzuwa lęk, że w każdej chwili do takiego ataku może dojść. Nie może także wykonywać pracy zarobkowej, jaką wykonywała przed wypadkiem. Nie może pracować na linii produkcyjnej, wykonuje pracę przy pakowaniu.

Powódka po wypadku ma problemy z pamięcią wsteczną, problemy z koncentracją, z zapamiętywaniem.

(dowód: zeznania powódki, k. 121, k. 121verte, min. 00:02:15-00:10:42)

Szkoda została zgłoszona pozwanemu 11 czerwca 2018r. (data doręczenia przesyłki). Decyzją z dnia 9 lipca 2018 roku pozwany uznał swoją odpowiedzialność i pozwany wypłacił na rzecz powódki następujące świadczenia:

- zadośćuczynienie w kwocie 40.000,00 złotych,
- odszkodowanie z tytułu zniszczonych rzeczy w kwocie 600,00 złotych,
- odszkodowanie za koszty leczenia w kwocie 34,99 złotych.

(dowód: okoliczność bezsporna)

Powódka poniosła koszty leczenia w kwocie w łącznej kwocie 768,00zł, w tym koszt badania tomografii komputerowej głowy 243,00 zł, koszty wizyt lekarskich 365,00 zł, koszt badania laryngologicznego (...) 160,00 zł. Badanie to było konieczne w związku z przeprowadzeniem dowodu z opinii biegłego laryngologa.

Powódka poniosła także koszt w kwocie 500,00 zł z tytułu tłumaczenia dokumentacji medycznej na język angielski z uwagi na konieczność jej przedłożenia w placówce medycznej w Holandii, tj. miejscu, gdzie powódka pracuje zawodowo.

(dowód: faktury VAT i rachunki, k.25-27, k. 94)

Dokonując powyższych ustaleń faktycznych Sąd oparł się na zeznaniach powódki, które Sąd uznał za spójne, rzeczowe, korespondujące z opiniami biegłych wydanymi w niniejszej sprawie.

Dokonując ustaleń w zakresie następstw wypadku dla zdrowia poszkodowanej Sąd oparł się na opiniach biegłych: z zakresu chirurgii i neurochirurgii R. K., neurologii – A. P. i laryngologii S. K..

Powyższe opinie biegłych są rzetelne, kategoryczne i przekonujące, wystarczająco wyjaśniają zagadnienia wymagające wiadomości specjalnych, a wnioski w nich zawarte nie zostały skutecznie zakwestionowane przez żadną ze stron procesu.

Orzekając o odszkodowaniu tytułem zwrotu kosztów leczenia Sąd wziął pod uwagę osobowe źródła dowodowe w postaci zeznań powódki a także załączone faktury i rachunki obrazujące wysokość wydatków poniesionych tytułem konsultacji medycznych oraz badań.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie w całości.

Podstawę prawną żądania pozwu stanowi art. 445 § 1 k.c. , art. 444 § 1 k.c. i art. 444 § 2 k.c.

Zgodnie z treścią art. 822 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba na rzecz której została zawarta umowa ubezpieczenia (§1). Umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej obejmuje szkody będące następstwem przewidzianego w umowie wypadu, który miał miejsce w okresie ubezpieczenia (§ 2).

Istota ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wynikająca z art. 822 k.c. sprowadza się więc do tego, że w sytuacji zaistnienia szkód określonych w § 2 tego przepisu, zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia odszkodowania osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za te szkody ponosi ubezpieczający albo osoba, na rzecz której została zawarta umowa ubezpieczenia.

Odpowiedzialność odszkodowawczą z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej reguluje natomiast ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych (Dz. U. nr 124 poz. 1152).

W świetle art. 34 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, który stanowi *lex specialis* do art. 822 § 1 k.c., z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym obowiązani są do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia.

Zgodnie natomiast z art. 35 cytowanej ustawy ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania ochrony ubezpieczeniowej wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu.

W niniejszej sprawie nie ulega wątpliwości, iż do wyrządzenia szkody powódce doszło w następstwie ruchu pojazdu mechanicznego. Niewątpliwym jest zatem, iż zachodzą podstawy odpowiedzialności cywilnej sprawcy szkody na podstawie art. 436 § 1 k.c. w związku z art. 435 § 1 k.c., a także, iż doszło do wyrządzenia szkody powódce, polegającej na uszkodzeniu ciała.

Wobec powyższego pozwany co do zasady jest odpowiedzialny z tytułu szkody wyrządzonej powódce.

W toku procesu pozwany nie kwestionował zasady swej odpowiedzialności.

Rozważając zasadność objętych pozwem roszczeń powódki Sąd miał na uwadze przesłanki określone w art. 445 § 1 k.c. i art. 444 § 1 k.c., § 2 k.c.

W świetle art. 445 § 1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Ustalenie wysokości zadośćuczynienia powinno zostać natomiast dokonane z uwzględnieniem wszelkich okoliczności mających wpływ na rozmiar doznanej krzywdy oraz to, że zadośćuczynienie ma przede wszystkim charakter kompensacyjny i tym samym jego wysokość winna przedstawiać jakąś odczuwalną wartość (por. przykładowo wyrok SN z dnia 12 kwietnia 1972 roku, II CR 57/72, OSNCP 1972, z. 10, poz. 183 oraz wyrok SN z dnia 24 czerwca 1965 roku, I PR 203/65, OSPIKA 1966, poz. 92).

Rozważając istotę powyższego roszczenia należy mieć na uwadze, iż na rozmiar krzywdy, a w konsekwencji wysokość zadośćuczynienia, składają się cierpienia fizyczne i psychiczne, których rodzaj, natężenie i czas trwania należy każdorazowo określić w okolicznościach konkretnej sprawy. Mierzenie krzywdy wyłącznie stopniem uszczerbku na zdrowiu stanowiłoby niedopuszczalne uproszczenie nie znajdujące oparcia w treści art. 445 § 1 k.c. Zadaniem Sądu jest indywidualne określenie stopnia krzywdy doznanej przez powoda i podjęcie próby przełożenia jej na określoną wartość finansową.

O rozmiarze należnego zadośćuczynienia pieniężnego powinien decydować w zasadzie rozmiar doznanej krzywdy: stopień cierpienia fizycznych i psychicznych, ich intensywność i czas trwania, nieodwracalność następstw wypadku i inne podobne okoliczności. Niewymierny w pełni charakter tych okoliczności sprawia, że sąd przy ustalaniu rozmiaru krzywdy i tym samym wysokości zadośćuczynienia ma pewną swobodę. Ocena Sądu w tym względzie powinna się opierać na całokształcie okoliczności sprawy, nie wykluczając takich czynników, jak np. wiek poszkodowanego i postawa sprawcy, przy czym określenie wysokości zadośćuczynienia powinno się opierać na obiektywnych i sprawdzalnych kryteriach, kierować się jego celami i charakterem, jednakże przy uwzględnieniu indywidualnej sytuacji stron.

W przedmiotowej sprawie powódka doznała ***trwałego*** uszczerbku na zdrowiu, przez który należy rozumieć uszczerbek nie rokujący poprawy, utrzymujący się po zakończeniu leczenia i rehabilitacji oraz po uzyskaniu

optymalnego efektu leczniczego w o charakterze chirurgicznym i neurochirurgicznym w **łącznej wysokości 13% oraz uszczerbku długotrwałego w łącznej wysokości 50%, tym: w zakresie uszczerbku o charakterze neurologicznym – 30% oraz w zakresie uszczerbku o charakterze laryngologicznym – 20%.**

Dokonując oceny skutków wypadku i wpływu doznanych urazów na stan zdrowia powódki Sąd oparł się na opiniach biegłych.

Podczas przedmiotowego zdarzenia drogowego powódka doznała urazu czaszkowo-mózgowego ze złamaniem prawej kości potylicznej, ze stłuczeniem mózgu w obrębie płata czołowego lewego oraz niewielkim krwakiem przymózgowym – nadtwardówkowym zlokalizowanym w okolicy potylicznej, rany tłuczonej i krwaka podczepcowego na potylicy, drobnej rany powieki górnej oka prawego, krwaka jamy bębnekowej prawej. Powódka uskarża się ponadto na zaburzenia pamięci oraz zaburzenia węchu i smaku. W następstwie wypadku komunikacyjnego powódka doznała także urazów w zakresie laryngologicznym: krwaka jamy bębnekowej prawej, pourazowy szum uszny w uchu prawym, przebyte pourazowe wstrząśnienie błędnika prawego z długotrwałymi zawrotami głowy. Szczególnie dotkliwe są dla powódki obrażenia o charakterze neurologicznym oraz ich skutki w postaci bólu głowy, zawrotów głowy, utraty powonienia w następstwie uszkodzenia przedniego dołu czaszki i padaczki pourazowej.

Dolegliwości bólowe związane z urazem głowy, zawroty i bóle głowy, miały duże nasilenie przez okres miesiąca po wypadku. Następnie przez kolejne dwa miesiące dolegliwości miały umiarkowane nasilenie. Jeszcze obecnie u powódki występują zawroty głowy i bóle głowy ale już o mniejszym nasileniu.

Aktualny neurologiczny stan zdrowia powódki byłby dobry gdyby nie napad padaczki pourazowej, który po raz pierwszy wystąpił w dniu 19 października 2019r. Zostały włączone leki przeciwpadaczkowe i należy spodziewać się długiego leczenia. To w znacznym stopniu pogarsza rokowania powódki na przyszłość – zwłaszcza zdrowotne. Padaczka może ograniczyć możliwości zarobkowania powódki, nie będzie mogła prowadzić samochodu, pracować przy maszynach w ruchu, na wysokości, blisko źródeł ognia i wody. Rokowania w związku z tym, że jest to padaczka objawowa, związana z uszkodzeniem mózgu, jest niepewne. Podobnie niepewne rokowanie występuje co do odzyskania węchu. Zostały uszkodzone nerwy węchowe lub opuszka węchowa leżące na podstawie płatów czołowych.

Do tej pory wspomnienie o wypadku jest dla powódki bardzo bolesne i przykre. Powódka odczuwa lęk przed samochodami oraz lęk co do stanu zdrowia w przyszłości, w szczególności wobec zdiagnozowanej padaczki pourazowej. Utrzymujące się skutki urazów, w szczególności utrata węchu oraz padaczka pourazowa, są źródłem znaczącego dyskomfortu i ograniczeń w codziennym funkcjonowaniu powódki.

Mając na uwadze wszystkie opisane powyżej okoliczności Sąd uznał, że kwota dochodzona przez powódkę pozwem kwota **117.500,00** złotych, przy uwzględnieniu kwoty wypłaconej przez pozwanego, tj. 40.000 zł, stanowić będzie odpowiednie i nie wygórowane zadośćuczynienie za doznaną przez powódkę krzywdę na podstawie art. 445 § 1 k.c.

O odsetkach Sąd orzekł zgodnie z żądaniem pozwu na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o Ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni, licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie.

W dniu 11 czerwca 2018 roku zgłoszono szkodę powoda .

Sąd zasądził odsetki ustawowe za opóźnienie od kwoty 60.000 zł **od dnia 12 lipca 2018 roku** do dnia zapłaty (biorąc pod uwagę, iż pierwotne żądanie pozwu obejmowało kwotę 15.000 zł, zgłoszenie szkody – kwotę 100.000 zł tytułem zadośćuczynienie, z czego kwota 40.000 zł został uiszczona przez pozwanego w toku postępowania likwidacyjnego).

Z uwagi na rozszerzenie powództwa od pozostałej kwoty 57.500,00 zł Sąd zasądził odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia doręczenia pozwanemu pisma rozszerzającego żądanie pozwu, tj. od dnia 28 lutego 2020r.

Podstawę prawną żądania zasądzenia odszkodowania **stanowi art. 444 § 1 k.c.**

Zgodnie z treścią art. 444 § 1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Na żądanie poszkodowanego zobowiązany do naprawienia szkody powinien wyłożyć z góry sumę potrzebną na koszty leczenia, a jeżeli poszkodowany stał się inwalidą, także sumę potrzebną na koszty przygotowania do innego zawodu.

Za zasadne Sąd uznał żądanie zasądzenia na rzecz powódki odszkodowania za koszty leczenia oraz wykonanie tłumaczenia dokumentacji medycznej celem przedłożenia jej w placówce medycznej w Holandii, gdzie pracuje zawodowo.

Odszkodowanie przewidziane w art. 444 § 1 k.c. obejmuje wszelkie wydatki (koszty) pozostające w związku z uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia, jeżeli są konieczne (niezbędne) i celowe (por. M. Nesterowicz (w:) Kodeks..., s. 425; G. Bieniek (w:) Komentarz..., s. 416; wyrok SN z dnia 9 stycznia 2008 r., II CSK 425/07, M. Praw. 2008, nr 3, s. 116). Pojęcie „wszelkie koszty” oznacza koszty różnego rodzaju, których nie da się z góry określić, a których ocena, na podstawie okoliczności sprawy, należy do sądu (wyrok SN z dnia 9 stycznia 2008 r., II CSK 425/07, LEX nr 378025). Jednak, jak słusznie się zauważa, celowość ponoszenia wszelkich wydatków może być związana nie tylko z możliwością uzyskania poprawy stanu zdrowia, ale też z potrzebą utrzymania tego stanu, jego niepogarszania (por. wyrok SN z dnia 26 stycznia 2011 r., IV CSK 308/10, LEX nr 738127). Zawsze jednak obowiązek zwrotu dotyczy wydatków rzeczywiście poniesionych i nie wystarczy wykazanie, że były one obiektywnie potrzebne (wyrok SA w Poznaniu z dnia 8 lutego 2006 r., I ACa 1131/05, LEX nr 194522).

W grupie wydatków celowych i koniecznych, pozostających w związku z uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia tradycyjnie wymienia się koszty leczenia (pobytu w szpitalu, pomocy pielęgniarstwa, koszty leków), specjalnego odżywiania się, nabycia protez i innych specjalistycznych aparatów i urządzeń (np. protez, kul, aparatu słuchowego, wózka inwalidzkiego). Do grupy tej zalicza się również wydatki związane z transportem chorego na zabiegi i do szpitala, koszty związane z odwiedzinami chorego w szpitalu czy wynikające z konieczności specjalnej opieki i pielęgnacji nad chorym, koszty zabiegów rehabilitacyjnych, wreszcie koszty przygotowania do innego zawodu (por. Z. Masłowski (w:) Kodeks..., s. 1096; M. Nesterowicz (w:) Kodeks..., s. 425, 426; A. Cisek (w:) Kodeks..., s. 791; M. Safjan (w:) Kodeks..., s. 1423).

Powódka poniosła koszty leczenia w kwocie w łącznej kwocie 768,00zł, w tym koszt badania tomografii komputerowej głowy 243,00 zł (którego zasadność potwierdzili biegli neurochirurg i neurolog), koszty wizyt lekarskich 365,00 zł, koszt badania laryngologicznego (...) 160,00 zł. Badanie to było konieczne w związku z przeprowadzeniem dowodu z opinii biegłego laryngologa.

Powódka poniosła także koszt w kwocie 500,00 zł z tytułu tłumaczenia dokumentacji medycznej na język angielski z uwagi na konieczność jej przedłożenia w placówce medycznej w Holandii, tj. miejscu, gdzie powódka pracuje zawodowo.

Wydatki te zostały udokumentowane załączonymi do akt sprawy fakturami i rachunkami, które nie zostały uwzględnione przez ubezpieczyciela przy wypłacie odszkodowania.

Mając powyższe na uwadze Sąd zasądził na rzecz powódki kwotę 1.268,00 zł tytułem odszkodowania.

O odsetkach od powyższego świadczenia Sąd orzekł zgodnie z żądaniem pozwu na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. Sąd zasądził odsetki ustawowe za opóźnienie od pierwotnie żądanej w pozwie kwoty 1.108,00 zł od dnia wytoczenia powództwa, tj. 24 września 2018r. do dnia zapłaty, zaś od kwoty 160,00 zł, o którą żądanie odszkodowania zostało rozszerzone – od dnia 28 lutego 2020r., tj. od dnia doręczenia pozwanemu pisma rozszerzającego żądanie pozwu.

Podstawę prawną określonego **żądania w zakresie skapitalizowanej renty w związku z konieczności korzystania z opieki osób trzecich stanowi art. 444 § 2 k.c.** Renta określona w powyższym przepisie ma na

celu wynagrodzenie szkody trwałej. Ma na celu wynagrodzenie szkody polegającej na konieczności stałych wydatków (na pomoc ze strony osoby trzeciej, lepsze odżywianie i odpowiednie leczenie, korzystanie ze szczególnych środków komunikacji itd.) Sąd nie jest przy tym zobowiązany do zachowania drobiazgowej dokładności przy wyliczaniu renty. Z natury rzeczy wynika, że konkretyzacja wymienionych okoliczności może nastąpić dopiero w przyszłości. Poszkodowany może bowiem nie dysponować na razie odpowiednimi środkami pieniężnymi na dokonanie wydatków, które są jednak konieczne. Wystarczy zatem, że poszkodowany **udowodni istnienie zwiększonych potrzeb, stanowiących następstwo czynu niedozwolonego** (Odszkodowanie za szkodę majątkową, A. S., Oficyna (...), B. 1998). Przesłanką zasądzenia renty na podstawie powyższego przepisu jest także zmniejszenie widoków powodzenia na przyszłość dla poszkodowanego.

Roszczenie o rentę z art. 444 § 2 kc przysługuje poszkodowanemu w razie:

- całkowitej lub częściowej utraty przez niego zdolności do pracy zarobkowej;
- zwiększenia się jego potrzeb;
- zmniejszenia się jego widoków powodzenia na przyszłość.

Wymienione następstwa powinny mieć charakter trwały (co nie oznacza, iż nieodwracalny). Każda z tych okoliczności może stanowić samodzielną podstawę zasądzenia renty, jednakże konieczną przesłanką jest powstanie szkody bądź to w postaci zwiększenia wydatków, bądź to zmniejszenia dochodów.

Trwały charakter uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia jest warunkiem powstania prawa do renty. Zwiększenie się potrzeb poszkodowanego stanowi szkodę przyszłą, wyrażającą się w stale powtarzających się wydatkach na ich zaspokojenie, np. konieczność stałych zabiegów, rehabilitacji, specjalnego odżywiania itp.

„Przyznanie renty z tytułu zwiększonych potrzeb na podstawie art. 444 § 2 kc nie jest uzależnione od wykazania, że poszkodowany te potrzeby faktycznie zaspokaja i ponosi związane z tym wydatki. Do przyznania renty z tego tytułu wystarcza samo istnienie zwiększonych potrzeb jako następstwo czynu niedozwolonego” (tak SN w wyroku z dnia 11 marca 1976 r., IV CR 50/76, OSNCP z 1977 r., poz. 11).

Jak wynika z opinii biegłego z zakresu chirurgii i neurochirurgii przez pierwsze 2 tygodnie po powrocie ze szpitala powódka wymagała opieki w wymiarze do 3 godzin dziennie, przez dalsze 4 tygodnie – 2 godziny dziennie, a przez kolejne 3 tygodnie – w wymiarze 1 godziny dziennie. Przez pierwsze 3-4 tygodnie matka powódki oraz jej partner wykonywali za powódkę wszystkie czynności domowe, przygotowywali posiłki, podawali, pomagali wstać i wykąpać się. W tym okresie powódka odczuwał jeszcze dość silne zawroty głowy, była osłabiona, nawet zasłabła po około 2 tygodniach od powrotu do domu. W późniejszym okresie powódka wymagała coraz mniej opieki, a więc typowej pomocy rodziny i zastępowania w niektórych czynnościach.

Mając powyższe na uwadze, przyjęc stawkę za godzinę opieki wysokości 15-16 zł, Sąd uznał za zasadne w całości żądanie powódki zasądzenia na jej rzecz skapitalizowanej renty w związku z koniecznością opieki osoby trzeciej w wysokości 1.890,00 zł.

O odsetkach od powyższego świadczenia Sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c., zasądzając odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia 28 lutego 2020r., tj. od dnia doręczenia pozwanemu pisma rozszerzającego powództwo.

Sąd oddalił żądanie powódki ustalenia odpowiedzialności pozwanego za skutki wypadku z dnia 31 marca 2018r., jakie mogą ujawnić się w przyszłości. Podstawę prawną powyższego żądania stanowi norma art. 189 k.c. Zgodnie art. 442¹ k.c., który zawiera w § 3 nową treść normatywną - w razie wyrządzenia szkody na osobie termin przedawnienia nie może skończyć się wcześniej niż z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i osobie zobowiązanej do jej naprawienia. W odniesieniu do szkód na osobie wyeliminowane zatem zostało działanie zasady, że przedawnienie roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym nie może nastąpić

później niż po upływie dziesięciu lat od dnia wyrządzenia szkody (por. art. 442¹ § 1 k.c.). W takim stanie prawnym można zasadnie twierdzić, że wyeliminowane zostało niebezpieczeństwo upływu terminu przedawnienia roszczenia o naprawienie szkody na osobie wcześniej niż szkoda ta się ujawniła, a zatem utracił znaczenie argument odwołujący się do złągodzenia skutków upływu terminu przedawnienia.

O kosztach procesu Sąd orzekł w oparciu o art. 98 k.p.c., stosując zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. Skoro pozwany przegra proces w całości, winien zwrócić powódce poniesione przez nią koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Powódka poniosła koszty w łącznej kwocie 5.498,00 zł, w tym 3.617,00 zł wynagrodzenie pełnomocnika procesowego, 806,00 zł – opłata od pozwu, 1075,00 zł – koszt opinii biegłych. Wobec powyższego Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 5.498,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity Dz.U. z 2010 r. Nr 90, poz. 594 ze zm.) w zw. z art. 98 k.p.c. Sąd nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim kwotę 6.275,80 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych. Na powyższą kwotę składa się: kwota 5.528,00 zł z tytułu opłaty sądowej od rozszerzonego powództwa oraz kwota 747,80 zł z tytułu kosztów opinii biegłego.

SSO Renata Lech

ZARZĄDZENIE

1. Odnotować zwrot akt w kontrolce terminowości sporządzania uzasadnień.
2. Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron.

14 czerwca 2021 roku

SSO Renata Lech